

Na Predlog zakona o dopuni Zakona o akcizama, koji je Skupštini Crne Gore podnijela poslanica Milena Vuković i poslanici Dritan Abazović, Zoran Mikić i Miloš Konatar broj \_\_\_\_\_ od \_\_\_\_\_ 2026. godine, Ministarstvo finansija, daje sljedeće

## MIŠLENJE

Predlogom zakona o dopuni Zakona o akcizama predlaže se da se u Zakonu o akcizama („Službeni list RCG“, br. 65/01, 12/02, 76/05 i „Službeni list CG“, br. 76/08, 50/09, 78/10, 61/11, 28/12, 38/13, 45/14, 41/17, 50/17, 55/18, 76/20, 49/22, 65/22, 152/22, 27/23, 125/23, 94/24 i 160/25) propiše pravo na umanjenje visine akcize na promet bezolovnog benzina i gasnih ulja za 50%, za period od 1. aprila do 30. juna 2026. godine, sa ciljem zaštite životnog standarda građana Crne Gore usljed kretanja na svjetskom tržištu mineralnih ulja.

U obrazloženju razloga za donošenje predloženog zakona navodi se da bi smanjenje akciza moglo doprinijeti ublažavanju rasta cijena goriva na domaćem tržištu, kao i olakšavanju nabavke i distribucije goriva naftnim kompanijama u Crnoj Gori. Predlagači ističu da bi, u slučaju da Vlada Crne Gore ne iskoristi mogućnost predviđenu članom 52a Zakona o akcizama, Skupština trebalo da reaguje u cilju očuvanja stabilnosti i normalnog funkcionisanja privrede i života građana. Kao dodatni argument navodi se da rast cijena goriva utiče na povećanje cijena brojnih roba i usluga, imajući u vidu značajan udio troškova energenata i transporta u njihovoj strukturi.

Odredbama Zakona o akcizama („Službeni list RCG“, br. 65/01, 12/02, 76/05 i „Službeni list CG“, br. 76/08, 50/09, 78/10, 61/11, 28/12, 38/13, 45/14, 1/17, 50/17, 55/18, 76/20, 49/22, 65/22, 152/22, 27/23, 125/23, 94/24 i 160/25) uređen je sistem oporezivanja akciznih proizvoda, kao i obaveza plaćanja akcize na proizvode proizvedene u Crnoj Gori i proizvode koji se uvoze na domaće tržište. Zakonom je propisano da se akciza plaća na mineralna ulja, njihove derivate i supstitute, dok se vrste proizvoda na koje se akciza odnosi određuju u skladu sa klasifikacijom i tarifnim oznakama iz nomenklature carinske tarife, kao i u odnosu na njihove karakteristike.

Odredbama člana 52 navedenog zakona propisani su akcizna osnovica i iznosi akcize, koji za bezolovni benzin iznose 549 eura za 1000 litara, dok je za gasna ulja (dizel), koja se koriste kao motorno gorivo, propisana akciza u iznosu od 440 eura za 1000 litara. Ovi iznosi su u potpunosti usklađeni sa minimalnim nivoima oporezivanja energenata propisanim Direktivom Savjeta EU 2003/96 o restrukturiranju okvira Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije.

Radi ublažavanja posljedica rasta cijena energenata na svjetskom tržištu i zaštite životnog standarda građana, Skupština Crne Gore je 5. maja 2022. godine donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama („Službeni list Crne Gore“, broj 49/22), kojim je Vladi Crne Gore omogućeno da, u slučaju značajnijeg povećanja cijena mineralnih ulja na svjetskom tržištu, donese odluku o umanjenju iznosa akcize do 50% za bezolovni benzin i gasna ulja, za period do tri mjeseca.

Na osnovu navedenog zakonskog ovlašćenja, Vlada Crne Gore je u periodu od 9. maja 2022. do 27. februara 2023. godine u više navrata donosila odluke o privremenom umanjenju visine akcize na bezolovni benzin i gasna ulja (dizel), u cilju ublažavanja negativnih efekata rasta cijena energenata i zaštite životnog standarda građana.

Polazeći od značaja akciza u strukturi javnih prihoda, potrebno je posebno ukazati na njihov fiskalni značaj za stabilnost državnog budžeta. Akcize na mineralna ulja predstavljaju jedan od najznačajnijih i najstabilnijih izvora budžetskih prihoda, čineći približno 60 - 65% ukupnih prihoda od

akciza, te imaju važnu ulogu u finansiranju javnih politika i redovnom funkcionisanju javnih finansija. Svako značajnije smanjenje akciza neposredno utiče na smanjenje budžetskih prihoda i može imati negativne implikacije na fiskalnu stabilnost države.

Istovremeno, važeći zakonski okvir već predviđa adekvatan mehanizam kojim Vlada može, u slučaju poremećaja na tržištu energenata, privremeno reagovati smanjenjem akciza, čime se obezbjeđuje potrebna fleksibilnost bez izmjena zakona. Dodatno, prema dostupnim javnim informacijama, Crna Gora raspolaže rezervama nafte dovoljnim za naredna dva mjeseca, što ukazuje da trenutno ne postoji neposredan rizik od poremećaja u snabdijevanju gorivom. Imajući u vidu navedeno, eventualne intervencije u akciznoj politici potrebno je razmatrati kroz postojeće mehanizme i na osnovu sveobuhvatne fiskalne i ekonomske analize, kako bi se očuvala stabilnost javnih finansija i kontinuitet budžetskih prihoda.

Na osnovu svega navedenog, može se zaključiti da postojeći zakonski okvir već obezbjeđuje mogućnost pravovremenog reagovanja u slučaju poremećaja na tržištu energenata, dok bi predloženo zakonsko rješenje moglo imati negativne fiskalne implikacije po budžetske prihode države. U skladu sa tim, nadležna ministarstva će u narednom periodu nastaviti da pažljivo prate kretanja na tržištu i sve relevantne indikatore na tržištu naftnih derivata, te će, u skladu sa tim i ukoliko se ukaže potreba, pravovremeno reagovati primjenom raspoloživih mehanizama.

Imajući u vidu navedeno, smatramo da Predlog zakona o dopuni Zakona o akcizama, koji su Skupštini Crne Gore podnijeli poslanica Milena Vuković i poslanici Dritan Abazović, Zoran Mikić i Miloš Konatar, ne treba prihvatiti.

Ministar,  
mr Novica Vuković